

„LIETUVA“
Nedėlinis laikraštis
Išleis kas penktą dieną, Chicago, Ill.
Prenumerata ant metų
Amerikos... \$2.00
Užsienio... \$3.00
„Lietuvos“ spaudos Kąpės, Konstitucijos ir kitos druskos Lietuvai
Kai, leiskitės ir angliai...
Užsienietis „Lietuvai“ reikia draugų
ir patsomąsą prisistat. Pristatant pr
paigus adresuokite taip:
A. OLSZEWSKIS,
224 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Print
ing and translating in Li
thuanian, Polish and
English.
Subscription \$2.00 per year.
All communications must be addressed
to:
A. OLSZEWSKIS,
224 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 39

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 27 Rugsėjis (September) 1901 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas IX

Politiszkos žinios.

Amerika.

Pereitos sanvaitės ketverge palaidojo pasimirusį nuo Čolgoszo kulkos prezidentą McKinley. Naujas prezidentas Roosevelt išleido specialiąją proklamaciją, per kurią jis laidotuvių McKinleyo dieną apsaugė kaip nacionaliziską šventę. Kaip dabar rėdys krasztą naujas prezidentas, žinoma, nė galiama nieko pasakyti. Prezidentas pats ne daug įtekėms turi ant rando, jis turi visame laikytiesi prie tautos norų, kuri per savo išrinktus užgria arba atmeta rando užmanymus. Naujas prezidentas, žinoma, turi savo norus, turi be abejonės ir savo miečius, bet jų įkūnyjimas ne paeina nuo jo paties norų, įkūnyti miečius jis gali vien tą sykį, jeigu jiems pritaria didesnė dalis kongreso ir senato pasiūtinij.

Laikraszcziai pranesa, jog unijos prezidentas išsitarė, jog jis „nuo visų ateivių reikalauja, kad jie, atkakė Ameriką, pastotų jos ukėsis, kad darbuotų ant labo naujos tėvynės, bet nesiskytų ir reikalus tos tautystės, prie kokios jie prigulėjo pirma, kad išsitarėd savo senos tėvynės ir jos siekių. Galėjo tokius geismus išreikšti naujas prezidentas, bet ant įkūnyjimo tų geimų jis ne turi nė pajiegy, nė galės. Kaip gi jis gali uždrausti lenkams, lietuviams, vokiečiams, prancuzams, airiams sanjauti siekiams ir reikalams jų tautystės? Argi jis rengtusi teip susiaurinti tiesas visų ateivių? Ameriką gaivalų, taigi visų ne yankių, kaip tai padarė su ne maskoliszkais gaivalais caro randa? Susiaurinimas tiesy vienos dalies Amerikos ukėsi atsilieptų ant visos Amerikos sanlygų, ji iš liuosybės krasztu turėtų persikeisti į tokį jau krasztą visokioms tiesoms ir uždraudimais suvaržytą kaip Maskoliją.

Lietuvizski laikraszcziai tvirtina, buk po užmūšimui prezidento nekentimas amerikūnų kreipiasi prieš lenkus ir lietuivius, kadangi mat Čolgosz, nors gimęs Amerikoje, turi lenkizskos kilmės tėvus; o „Tėvynė“ net Sliupui stengiasi primesti atsakymą už Čolgoszo darbus. Mat mūsų patieskį kariautojai ir iš žmogūdystės stengiasi sau naudą ištraukti. Lietuviai ne lenkai, už lenkų darbus ne reikalauja atsakyti, tegul tik pats savę lenkai ne vadina, tegul nesikavoją po lenkų sparnu. Čolgosz ne buvo Sliupo mokintinis, bet Detroito lankė lenkizskų kunigų užlaikoma mokyklą. Čia mūsų klerikalai jau visai ne pataikė į tikrą kalininkų lizdą. Už Čolgoszo darbus ne gali atsakyti nė lietuviai, nė Sliupas, ne lenkizskų kunigų užlaikoma mokykla, bet pats Čolgosz.

Teisybė, dabar tep amerikūnų apsirėiskė didelės nekentimas anarchiztų, vis tiek ar jais būtų lenkai ar kitoki. Štai O'Hara pavietų, Pennsylvanijoje, anarchiztai norėjo atlaikyti susirinkimą, bet pats gyventojai ne davė ir išvijo visus anarchistus laukan, uždraudė jiems kadanors į tą pavietį atkakti. Jeigu minios iš tikro dabotų tik anarchistus, nieko tame ne būtų pikto, bet jos gali

už anarchistus laikyti ir visus priešingų nuomonių žmonis apskritai, kabintiesi prie visų kuom nors nepatinkancijų gyventojų, kaip tai antai daro su negrais pietiniuose ssteuose, ant kurių meta kalnę už visus piktus darbus. Juk matome ir ant lietuviszkos „Tėvynės“, kad menkos doros kariautojai stengiasi naudotis iš nelaimės ir ją daro įnagiū savo asabizskų reikalų.

Paslapta policija po laikui pradeda geriau daboti prezidento ypato. Jeigu teip būtų dabojusi ypātą prezidentą McKinleyo, nereikalingi ne būtų galėję prie jo prisartiinti ir jis būtų dar ir sziąlieni galėjęs būti prezidentu ir būtų galėjęs girtiesi sveikata. Budas padavinėjimo rankos prezidentui niekam nė blogo, nė naudos ne gali atgauti; bledies ne būtų, jeigu tas būtų panakintu.

Rytinė Azija.

Vokietijai iztikro pasiseke ištraukti didžiausią naudą iš atsilankymo į Vokietiją Chinų ciecoriaus deputacijos. Vokietijos randui pasiseke per deputaciją išsderėti placias koncesijas Chinų apskričiuose prie prigulincio Vokietijai Kiuo Czu ir Yangtsiango klonyj. Tik Maskolija, kaip sako kancelerio Buelowo laikraszcziai, iš maizstų Chinuose ištraukė didesnę negu Vokietija naudą. Maskolijai užėmimas Mandžurijos provincijos tokio didumo kaip visa Prancuzija, klastavo ne su vien 400 kareivių. Apart Mandžurijos Maskolija grūna didesnį už kitas viespatystes atlyginimą, koncesijas ant dirbimo naujų geležinkelų Chinuose, visokių paliuosavimus prekybos, tiesą išnaudoti gamtiską turtingumą Maskolijai. Apart to—ir Tibetas, jau galima sakyti, atsirado kaipi Maskolijos globoj. Kiti krasztai, neisiskiriant Prancuzijos, kurios pagelba labiausiai palengvino Maskolijai ištraukti teip didelę naudą iš maizstų, didelės sau naudos ne ištraukė; net atlyginimas Prancuzijai priplatinimas yra mažesnis už kasztus ant karės išleistus; Anglija gi, per įsipaioinimą į karę su burais ne tik nieko ne pelnė Chinuose, bet nužudė daug to, ką pirma turėjo, nužudė veik visą savo įtekme, kuri prieš karę buvo čia didžiausia. Prancuzija, su Maskolijos pagelba, tikisi kitur didesnę naudą iš maizstų Chinuose ištraukti. Szioktą tokią naudą ji apturėjo Sziaurinėj Afrikaj, nuo Morokko, kur pirma Anglija darė jai didesnę klintis, o dabar turėjo nusilenkti ir tylieti, kada Prancuzija išplatino savo Sziaurinės Afrikos valdybas kasztais Morokko viespatystės.

Pietinė Afrika.

Nors laikas Kitchenero paskirtas ant pasidavimo burams paliktas jau seniai pralinko, bet apie jų pasidavimą nieko ne girdėt. Anglijų teip, tai turbūt iš tikro carui pasisekė prikaltėti Vokietijos ciecorių įsikisti arba bent ne stabdyti įsikistimo kitų į karę pietinėj Afrikaj. Be žinios ir pritarimo caro to ne būtų kalbėjęs.

Tuli laikraszcziai mena, jog Prancuzija ir Maskolija, drauge susitarusios, norėjo Turkiją priversti atsiliepti

su susaudinėti paimtus į nelaisvę burus vargiai bo išdrys, o nieko jau kito ne liko. Rods dabar areztuoja visus įtekmingesius burus anglizskų valdybų be jokių tikrų priezascių ir tai tokius, kurie likt-sziol karėj ne dalyvavo. Tuom vienok turi priversti ir visus dar prie kariaujancijų ne prisidėjusius save valdybų burus prie kariaujancijų pristoti. Visi tie žvėriski padavadyjimai anglizskų karės vedėjų ne tik nesukubina pasidavimo burų, bet tik dar labiau pasidavimo laiką atitolina, sudrūtina kariaujancijų eiles per priverstiną pristojimą vis naujų ir naujų burų gyvenancijų anglizskose pietinėj Afrikos kolonijose.

Prie tokio karės vedimo, kokio prisilaiko Afrikaj anglionai, turi prieš Anglijos valdžią pasikelti visi burai, kadangi nieko kito jiems ne pasilieka. Dabar Kitchenero paskirtas ant pasidavimo laikas jau praėjo, tai ir pasidavusiųjų Afrikaj ne paliks, bet išgabs, ir kokias ne sveikčiausias Anglijos valdybas, kur išgabsentus išnaikintų ligos. Todėl burams nieko daugiau ne lieka, kaip arba puliti iki paskutiniam kovoje už laisvę, arba ismirti nuo ligų ne sveikose Anglijos valdybose; žinoma, kad kariavę už laisvę savo krasztu iki sziol, išsizrinks kovą ir toliaus.

Kad anguscziau isreiksta nuomonė nėra be pamato, galima manyti iš to, kad nuo 15 d. rugsėjo, taigi nuo Kitchenero paskirto ant pasidavimo laiko burai kariauja už laisvę, o ne pasidavimui. Pereitos sanvaitės panedėlio dieną, anglizskose Nataliaus valdybose burams pateko anglionų suvaryti į kruvas didelės bandos arklų ir galvijų. Anglizskas garnizonas Acton Homese pirma turėjo karsztą musų su burais ir nors apie tai nieko Kitchener ne pranesa, turėjo tapti nusmustu, kadangi kitaip burai ne būtų galėję po anglionų sargyba esancijų galvijų bandos pagriebti.

Prancuzija.

Maskoliszkas caras jau apaleido Prancuziją. Mieste Campiegne prancuzai parengė jam karsztą priėmimą. Kariaunos manevrose dalyvavo 15000 kareivių. Miesto Rouen bulmistras savo prakalbojį ir carą nė sykį jo ne pavadino valdonu, bet sveikino kaip paprastą žmogų. Nors Maskolijai už tai būtų bulmistrą tuojuas suarastavę, Prancuzijai už tai caras visai ne užpyko, bet dar su bulmistru gerdamas vyną, stuktėlėjo stikliu.

Prancuzijos prezidentas Loubet, kalbėdamas į žmonių minias, išgyrė susirizimą Prancuzijos su Maskolija ir pridurė, kad tik per tą susirizimą galima bus atsiliepti apgynime pamintos teisybės. Vokizski laikraszcziai mena, buk Loubet už mindžiotąją teisybę palaikė Anglija. Jeigu teip, tai turbūt iš tikro carui pasisekė prikaltėti Vokietijos ciecorių įsikisti arba bent ne stabdyti įsikistimo kitų į karę pietinėj Afrikaj. Be žinios ir pritarimo caro to ne būtų kalbėjęs.

Tuli laikraszcziai mena, jog Prancuzija ir Maskolija, drauge susitarusios, norėjo Turkiją priversti atsiliepti

su reikalavimu, idant ji pareikalautų pasitraukimo Anglijos iš Egipto ir buk tik todėl, kad Turkija atsiskė patarnauti, užgimė nesutikimas Prancuzijos su Turkija, sunku įspėti. Gana kad Maskolija, ant parėmimo Prancuzijos, sutraukė ant Turkijos rubežiaus skaitlinę kariauną. Dabar tie nesutikimai neva išdilo, bet prie kokios nors mažesios progos vėl gali užgimti. Ar Maskolija ir Prancuzija gal vėl stengtusi Turkiją padaryti savo įnagiū ant pastatymo kovos Anglijai.

Vokietija.

Izskeliavus maskoliszkam carui iš Vokietijos, išdilo kova tarp vokizskų ir maskoliszkų laikraszczų, kuriuose pirma ne truko abipusių niekinimų. Dabar vokizski laikraszcziai prilankia raso apie Maskoliją, o maskoliszi apie Vokietiją. Teip uma permaina laikraszczų nuomonių ne galėjo pati užgimti, bet tas galėjo atsitikti tik ant rando paliepimo. Tuli laikraszcziai, kurie stengėsi sėti tarp kaimynų nesutikimus, dabar raso apie susitvėrusį ryzį tarp tvirciausiu Europos kietemio viespatystių, tai gi tarp Maskolijos, Vokietijos ir Prancuzijos, prie kurio, žinoma, Vokietija patrukia ir su ja susirizusias Austriją ir Italiją. Ar toks ryzis iztikro padarytas tikrai nežinia, bet iš viso matyt, kad laike atsilankymo caro Vokietijoj, kaimynizskų krasztų valdonams pasisekė ką nors tokio nutarti, kas izblaszkė visus senus tarp kaimynų nesutikimus. Ir tas atsitikti turėjo su Prancuzijos pritarimu, kadangi caras tuojuas potam izskeliavo į Prancuziją ir prancuzai labai karsztai jį priėmė.

Kadangi Anglija iki sziol tik per nesutikimus Europos kietemio viespatystių galėjo teip pakelti savo įtekme į galybę, tai kiekvienas susiartinimas kietemio tautų, prazalinimas tarp jų nesutikimų labiausiai baugina Anglijos randą. Ir dabar Anglijos ministerius apėmė baimė, ar susitaikymas Vokietijos su Maskolija, kurios caras, nors ne daug kalba, bet garsiai iszisarė, jog Maskolija turi nesutikimus tik su Anglija, nepadarytas prieš Anglija. Gal but, kad tame Anglija ir nelabai klysta. Ant persitikirimo apie tai, Anglijos randas dabar rengiasi užpraszyti Vokietijos ciecorių atsilankyti į Angliją. Jeigu jis iztikro padarė su Maskolija kokią sutartį prieš Angliją, tai žinoma, užpraszyto ne priims.

Pereitos subatos dieną kokia tai nežinoma ypata, kuriai pasisekė pabėgti, sovėdu kartu į Austrijos ciecoriaus pusbrolį.

Dabar visų Europos krasztų randai rengia naujus pascius prieš anarchiztų ir tariasi tep savę, kaip geriausiai juos isnaikinti.

Nuo pereitos sanvaitės pėtnicijos Petrapilėj prasidėjo kratos ir areztavimai žmonių, kuomi nors nužvelgtų neiztikimime valdžiai. Tokios jau kratos atliekamos dabar ir kituose didesniuose Maskolijos miestuose. Tę paprastai maskoliszkų policija daro prieš kovą caro pagrįžimą iš užrubezio.

Isz Lietuvos.

Isz Naumiesczio, Suvalkų gubernijos.

Szimet per sekmines 26 d. gegužio mėn. Naumiesczio pralotas Oleka pasakė labai puikų pamokslą. Pirmausai pralotas pradėjo skausti, kad atiduotų jam pinigų nabizsinių, paskirtus ant bažnyčios. Neapturėsit, sako, jokių jubilejuszų kol nestiduosit lyg paskutinio graszio... Toliaus pasakojo baikas, bardamas jaunikaizius, kad ne kabėtytų su mergelėms ir neitų nę arlyn prie jų. Ant pabaigos pamokslu surinkę visas spēkas, kad garsiau galėtų rėkti, rodos pragarizskų balsu pradėjo skausti ant lietuvių ir visų mokslus iszėjusį, sakydamas: „Vaikuti! kas tai yra didelis mokslas—tai yra bedieviszkas mokslas, sakaitie, vaikuti, kurie iszėję didelius mokslus, sėja velnio sėkį į platiną bedievytę: ale, vaikuti, jau ir iz nemokytų atsiranda bedievy, ot, sako, jau ir Naumiestyje, vaikuti, yra jų. Vaikuti! neskaitykit nę jokių lietuviszkų laikraszczų, nę kuvelygi bedieviszkų, (szuos žodžius iszstardė balsiau, net paraudonavę) szven tas Povilas sako: kad ir iz dangaus anolais atėjės sakyti, kad ezia geri raszta, vaikuti! kol nuo bažnytelės szv. nebus pavalyta, neskaitykit.“

Asz jau mislyjau, kad pralotis pasakys, kad ir szv. Povilas liepė lietuviszkai neskaityti, al tur but apie tai užm raso, ar gal ant kito sykio pasicardėjo: sziam savo pamoksle pralotas aiszkiai perodo, kad visoks mokslas ir mokslizski iszaradimai tai yra valoiszkas iszmislas ir bedievytė, bet galima pripažty, kad ir pats pralotas tankiai pildo tą believytę, nes visgi ir jam tenka vadiuoti gelkėlikių ir skaityti visokių knygas, ak ir gelkėlių ir spaudą mokyti vyrai iszrado, tai rodos tokiam kunigui reikėtų nuo to viso szialintis, kas nuo kokios pavietės, bet ir jis su kitais pildo tą bedievytę.

Oi, kunigėli, kunigėli! Kur tavo tikra krikščionizska meilė dėl tavo avelių, kur prisirizimas prie tėvynės, kurioje tu skaniai minti, ant galo, kur tavo gėda?..

Isz Daukszių, Kalv. pav. Kovo mėn. tapo atkeltas į Daukszius per kmemoriją jaunus kun. G. Jaunuks savo melia apsiėjimu visus patraukė prie savęs. Tai ne patiko klebono Volsyiaus gaspadinei, ji pradėjo ne szluot ir ne kuryt „jaunuko“ kambarį ir menkė mitalą duot. Toliau paliepė klebonui neolieti „jaunuko“ ant pamokslų, ką tas ir padarė. „Jaunuko“, netekę, kantrybės pasisekė parsipjonomas, tie tuoj surasė skundą apie klebono pasielgimą ir keliese nuvežė pas vyskupą. Klebonas teipgi nupyzskėjo į Seinus. Vyskupas paklausė klebono, o ne parapijonių ir tuoj iszskėlė „jaunuko“. Sako, isziskelėja ir klebonas: „Kaip azs, sako, busiu, kad man parapijonių patyrė, kad menkai „jaunuko“ maitina, tai tui nuėjo į kleboniją žiūrėt valgių.

Isz Glizų, Kalv. pav.

Parvažiavę izz Sibierijos, kur užsidirbo kelis tukstanczius rublių, ponelis Stasys Szabuneyczius užsimanė Glizų laukuose durpas kasti: nupirko masziną, pasisamėd net iš Vilniaus 20 dirbinių tuoj ir pradės darbą. Kas dirbs ant virszaus, girdi, gaus po 75 kap. ant dienos, o kas eis į duobes dirbti, tam duosis po 1 rub. ant dienos. Paskui ponelis neizpildė prižadėjimų, tai darbininkai, liūdėsi dirbę, tik su pagelba Vilkavizskio naczelainko Linko pasisekė tuos „maizstiniukus“ pergalėti.

Vietinių darbininkų Szabuneyczias neėmė, jis davinėjo po 50 kap., o reikalavo jie po 60 kap.

Isz Naumiesczio, Suvalkų gubernijos. Szimet per sekmines 26 d. gegužio mėn. Naumiesczio pralotas Oleka pasakė labai puikų pamokslą. Pirmausai pralotas pradėjo skausti, kad atiduotų jam pinigų nabizsinių, paskirtus ant bažnyčios. Neapturėsit, sako, jokių jubilejuszų kol nestiduosit lyg paskutinio graszio... Toliaus pasakojo baikas, bardamas jaunikaizius, kad ne kabėtytų su mergelėms ir neitų nę arlyn prie jų. Ant pabaigos pamokslu surinkę visas spēkas, kad garsiau galėtų rėkti, rodos pragarizskų balsu pradėjo skausti ant lietuvių ir visų mokslus iszėjusį, sakydamas: „Vaikuti! kas tai yra didelis mokslas—tai yra bedieviszkas mokslas, sakaitie, vaikuti, kurie iszėję didelius mokslus, sėja velnio sėkį į platiną bedievytę: ale, vaikuti, jau ir iz nemokytų atsiranda bedievy, ot, sako, jau ir Naumiestyje, vaikuti, yra jų. Vaikuti! neskaitykit nę jokių lietuviszkų laikraszczų, nę kuvelygi bedieviszkų, (szuos žodžius iszstardė balsiau, net paraudonavę) szven tas Povilas sako: kad ir iz dangaus anolais atėjės sakyti, kad ezia geri raszta, vaikuti! kol nuo bažnytelės szv. nebus pavalyta, neskaitykit.“

Isz Naumiesczio.

3 d. birželio Naumiestyje buvo suzaukimas kareivių, jau afitaravusų kariumenė; szaukė valdžia neva dėl suziurėjimo, bet daugiaus norėdama žinoti, ar klusys, jeigu būtų karė, ar eity ant paszaukimo. Tę dieną pribuvo visi szaltysziai su szauktais vyrais i Naumiestį. Ką padarys, valdžios tur labias klausyt, kaip D.evo.

Priesz tą suzaukimą, ant kelį prie stulpų ir gluosnių valdžios buvo izlipinėtos popieros, gu diskai rasytos su szadimais, kurie nepris ant minės suzaukimo i Naumiestį.

Atėjus minėtai d enai, seni karieiviai metė naminius darbus, sz ok tiek apsirėdę, szaltyszių vedami traukė link Naumiesczio. Bet sztai mato ant gud szkų baltų popierių užlyptos raudonos, geltonos, žalios ir baltos su pavalkėlėmis lietuviszkos popieros. Kas per dyvas praeviams? Kas per linksmybė! Eins, skaito i linksminai, dėkvoja valdžiai, kad jau lietuviszkas popieras lipina.

„Bėpiga, sako viens, tokiame ciecoriui ir tarnaut ir klausyt jo, kad jis tiek gero lietuviams pradeda daryt. Asz pirma ant szito szaukimo teip nenorėdama eju, bet dab ir su džiaugimu einu, dėlto kad popieras gauna paskatyt i tokio gero karaliaus paliepinis izpildyti.“

Teip besiramnant jau ir netoli Naumiesczio atėjo—žiuri ir mato izstolo, lyg du ožiai apie gluosnį szokinę ir, rodos, graudina. „Tai vo!“, tarė viens: „ožiai gluosnių nugriauzė ir nudžius, o toks ten dailus gluosnis“. Kada priėjo antilys, pavirėd, kad du žemargiai burdas prisileitilę lietuviszką popierą skuta, trypia ir keikia. (Tai tau, lietuvi, gerasis caras, geroji valdžia!)

Ar tai da teip tamista paikas, kad teip mislyji, jog popierių lipyt nieks daugiau nemoka, kaip tik valdžia; ne, da yra ir daugies tokių meistrių, kurie dėl tavęs gerk daro.

Tę dieną visi valdžios szvenės Naumiesczio paviezio, buvo paszventę tą dieną dėl prisizūrėjimo senų karevių ir užlaikymo tvarkos, ba nuo tos netvarkos visų valdžios tarnų pakinkiai miltus sijojo. Bet kada pajuto, kad paviezio laukuos yra popierių priplypta, prastuosius žemargius izvijo kraspyty, skust tas popieras, o tik didpilviai drebėdami atliko to suzaukimo reikalus. Krap sztytojai atsisaukimo, kurie buvo gerai kilij pritraukti, daug turėjo darbo kol nukuto. Bet Paberžupių kaime radosi popiera priplypta lauke szale kelio ant didelio akmens ir jos niekaip ne galėjo nę nukust nę numazgot. Ant tytojuas atvažiavo žandarai, norėjo is dēt tą akmenį į vežimą, bet nepakėlė; tada su dideliu vargu jį apvertė, kelkė lipintojus ir izsivadavo.

Tai ką mę užsiplėnė su lipinimu. Lipykim ne tik su klijais, bet ir su protu; je ne su gaus, gal geresniu vardu szauks. Isz Padovinio, Kalv. pav. Padovinio valszėziuje apskelbė komisiūnų ministerio užtvirtintą paliepimą ant visos Lenkų krasztės (taigi ir Suv. gub.) apie žmonių susirinkimus. Tas paliepinas yra toks: jeigu susirinkus miniai žmogui, ypac jaunomėnės, policija palieptų isziskiratyti jos paliepinas nebūt izpildytas, tuomet busis viis surazyti ir turtingieji gaus užmokėt 200 rub. taudos, o neturtingieji gaus už mokėt 3 mėn.

Tamiesnėje žmonės pradėjo džiaugtis, jog dabarės jaunomėnės negalėsimi rinkt i burius, pestia ir užpalindēt ant nekaltų žmonių. Tuomet valdžios mat atiekt žmonių kiti sieki. Mat valdžia bir, kad su jais iz tokių burijų nepasidaryty kariumenė, teip kaip anais metais jė emė baimė, kad iz draugycių ugniai geyst nepasidaryty kariumenė, už tai paliept priimnēt tik valdžiai iz tikimas ypats i tokias draugyciės.

Isz Krosnos, Kalv. pav.

I Krosną atkeliavo kacapai lietuviams kilių dirbt. Prisirinkę nuo aplinkinių ukiniukų kailių ant darbo, kailius pardavė, o stubele, kur buvo kailius susidėję, uždegė. Dabar jie teisinasi, buk ir kailiai sudėgę.

Tai kokiū būdą kacapai lietuviams kailius dirba? Argi jau ne galėtų lietuviai apsieiti be kacapų kailiadirbių ir iszmokti pats tą darbą atlikti.

(Isz „Ukininko“).

Isz Vilniaus gub.

Miestelyje Radoszkovicuose tulas spekuliantas buvo parengęs fabriką perdirbinti senų kailinių ant naujų. Supirėdavo jis visocius sudėvėtas kailinius, mokėdavo už juos po 20—30 kapeikų, gabendavo namon, iszmazgodavo juos, apkarpydavo dailiai vilnas, iszjuodindavo ir paskui kainu naujus pardavdavo net po pusantro ir po du rubliū už kailį. Spekuliacija jam gerai nusisekė ir jis, pasinaudodamas iz to, emė skolinti pinigų, kur tik galėjo, ant užvedimo miliznicko tam tikslui fabrikai. Lengvatikių rando ne mažai ir daugamas skolino jam pinigų, ant kurių jis iszdavė vekselius. Surinkęs tokiu būdu apie 10 tukstanczių rublių pametė savo dirbtuvą ir pabėgo i Ameriką. Prigavėjų mat niekur ne trukta.

Kaime Gluszoniuose, netoli Radoszkovicų, pasiuto visi szu-nės ir keturios karvės. Vienas vaikas tapo baisiai pasitutusiu szunų apdraskytas.

Bėgyje pirmos pusės liepos mėnesio Vilniaus gubernijoj gaisrų buvo iz viso 35; iz to skaitliaus 3 paėjo iz priekesties neatsirgumo, 2 dēlei ne tvarkoj užlaikomo kaminų, 1 iz padegimo, 9 perkuno uždegti ir 20 iz nežinomų priezascių. Bledies ugnies padarytos apokucija ant 44290 rub. Daugiausiai nuo ugnies nukentėjęs yra kaimas Kovaliai, Aezmėnės pavietij, kur sudėgė 21 gyvenamų namų ir 44 sziaip triubų. Bledis isznesza 10600 rublių. Suma gi apsaugojimo nuo ugnies siekia vos 1600 rublių.

Ne ikėtų mirties at tikimų buvo 28; iz to 1 paėjo iz užmušytės, 1 iz suzaudytės ir 2 rasti negyvi ant kelio.

Arklų pavogta iz viso 20: Vilniaus pavietij 1, Trakų pav. 4, Lydos—4, Szvencionij—5, Danos—2 ir Vileikos—4.

Vilniaus ulyczios yra teip apaleistos, kad tą net pati valdžia ant galo patėmyjo. Policijai tapo iszduotas priaskymas peržiūrėti visis ulyczias ir paliepti miesto vyriausybei jas kuoveikais pataisyti.

Isz Baltstogės.

Szimet czion tapo atverta pradinė 2 klasų moksleinė. Skaitlius vaikų norinczių igyti nors pradinių elementarizskų mokslų yra be galo didel s, tuomi tarp moksleiniių neuštenka nēt trečios dalies atsisaukiancių. Maskolijos valdžia mat visai nesirupina apie dvasizską savo pavaldinių pakėlimą, neturi ji ant šonės kasztų, kadangi vis ką turi atiduoti ant užlaikymo kariaunos, tyvėikų policijos, žandarmerijos ir kitokių auguscziausių ir žemisių urėdninkų. Baltstogė yra vėnu iz svarbiausių pramonės ir pirklystus Lietuvos miestų; stoka technizskų ir amatinizskų moksleiniių duodasi gana atjausti, tuo tarpu ezia tokių nē vie-nos nėra. Teisybė, kelėta jau sykių buvo pakeltas klausymas įteigimo nors vienos czionai technizskos moksleinės, tik apie įvykdymą tokios iki sziol dar nepasirupinta.

Studentų sukilimas Maskolijoj.

Szimet Petrapilėj. Maskvoj ir Oharkove buvo didelis studentų sukilimas. Asz turiu keleat apie tai tikrų žinių ir pasiremdamas ant jų paspasoku, kaip tai viskas atsitiko. Nuo senų senovės laikų jau nebegali niekaip studentai suktis su valdžia ir jos norais, bet 1899 metuose valdžia įsuto: užleido ant studentų kazokus su nagakomis ir da gi po to iszleido naujas tiesas, pagal kurias kiekviens studentų atiduoda i kariumenę ant kelerių metų, kaip tik pamato, kad jis iszvien su kitais norėjo priezintis valdžiai. Isz to prasidėjo dar didesni piktumai ir vassorio mėnesių vienas studentas, Karpavyczia, gadas, nusovė ministerį apzvetos Bogoliepovą. Tę Karpavyczia atidavė po sudu; sudas turėjo but 3 kovos. Ant tos dienos studentai nutarė susieiti prie Kaznoskos cerkvės ant Nevsko prospekto ir parodyt visam svietui, kad jie reikalauja praszaliet Bogoliepovo iszmilytas naujas kas link studentų tiesas. Sudo tą dieną ne buvo iz studentai susirinko per pavių 12 val. 4 kovos. Žnia apie tą studentų susirinkimą buvo paleista po visų Petrapilėj: buvo iszsiuntinėti laiszkai visiems studentams ir prijauciantiems, buvo izmėtyti ir izspildyti ateizscaukimai; vienu žodžiu iz anketo jau visa Petrapilė žinojo; visi su nekantrybe laukė tos dienos ir prijaūt, kad atsitiks kas nors labai nepaprasto. 4 kovos daugybė žmonių stovėjo prie Kaznaiskos cerkvės; nē praet nē pražvauiot pro szalę ne buvo galima; pilna cerkvė žmonių prisigrudo, apliek ant gatvių, stogų, langų daugiau negu 5000 žmonių žiaurė kas ezia bus. Kiemų vartai užrakinėti; visi suprato, kad net priksimsta policijos ir kazokų. Ant plisciaus vis daugiau ir daugiau žmonių; policmeisteris Kleigelas tik valdžiai ir valdžiai iz vieno placiaus galo j kity. Sztai 15 minuczių pirmos, visi ant placiaus studentai suriko „hura“ ir tep jų atsirado raadona vėliava su paraszu baltoms raiđėms: „za otmienu vremennyh pravil“.

Kleigelas tik ranka pa-mogio; atsidarė kiemų vartai ir kaip bematant ant placiaus atsirado tukstantis kazokų ir žandarų.

Sztai ką raso vienas ten buvęs studentas: pradėjo pirmos studentas girių instituto pradėjo skaityti carui parasytą studentų praszymą, kad prazalintų visus asztrias ir neteisingas kas link studentų paskutiniuose metuose užtvirtintas tiesas. Tuo paciu laiku kas žin kas suriko: „kazakai! kazakai!“ Kazokų daugybė priszeko prie studentų minios,—kazokų vyresnysis suzuko: „Imkit nagaikas!“ „Muszk juos!“ Pats pirmutinis puolė į studentų tarpą kviesdamas paskui savę kazokus. Paskui vyresniji puolė kazokų vakmistras, deszinija—ranka kapodams nagaika studentus, o kareja grobė juos už apyklių (kaliočių) ir metė arklams visai ne kaltus ir be jokio ginklo žmones; paskui viena iz minios moterizskė verkdamas ir vadodama krito ant žemės; visa minia, atskirta nuo muszamių studentų eilėmis kazokų, rėkė, klykė ir verkė, bet iszgelbėt, padėt negalėjo.

Tik už kazokų nagaikos ir braskėjo policijantų paralai i studentų galvas...

Policmeisteris Kleigelas savo karietoj atsisotojęs parypdamas szaukė: „Muszk, muszk juos!“ Po valandos Kleigelas piristu rodydamas į cerkvę suriko: „Viziet pristupom!“ Tuom tarpu jau kazakai, žandarai ir policija apsupo iz visų trijų pusių studentus ir tik nuo cerkvės dar re buvo užtęję, pamazų pradėjo elinkti prie cerkvės. O cerkvėje tuom tarpu popo miszios buvo, patsi pakėlimas; ezia prie durų cerkvės, kur parasyta: „eik, vardan Dievo“, galutinai praliejo krauj nekaltų žmonių. Nagakomis užė ir pagaliai braskėjo i

studentų galvas daužomi. Kazokams liepė pasitraukti ir pradėti darbą vieni policijantai. Nežinau, kada buvo geriau. Pirmiausia tik lig kraujo krito kazokų nagais, o dabar policijos lazdos mirtin musė. Musė per galvą, per veidą; pakritusius ant žemės myniojo ir spardė. Vienam pavirtusiam ant žemės studentui su perskelta galva ant kaklo užmynė. Tarp studentų buvo daugybė mergaičių augančių moksle einančių. Daug jų jau gulėjo ant žemės, likusioji bėgti į cerkvę. Mato studentai, kad jau galas prieina, pradėjo lauti nuo cerkvės gelmės krotelius ir ginties; įnirtingai studentai ir ant valandos pavarė žvaln policijantus. Policijantai cerkvę mirtin musė nešimungas mergaites, kurios tikėjosi atrasti pagalbą prie altoriaus pas popų, bet popai ne įėjo su kryžium rankose apstėbūti įėjusius žmonius, o pasiūkė už altoriaus. Policijantai užpuolė mergaites už plaukų ir daužė į cerkvės muros sienas. Įpuolė ir studentai į cerkvę, vos pasiekė jiems išsibėgti mergaites nuo mirties.

Daugelis sako, kad kazokai musė studentus ne tik su nagais, bet ir su žolėmis maszomis ir plikomis szoblėmis kapojo.

Bet kas visų — būriausias, ko da niekad ne buvo girdėta, neatstikdavo nė per didžiulius maizstus: kazokai buvo nugarė. Valdžia mat nemanė, kad net kazokai blaivi nega žudyti ir užmušinėti nekaltus ir be jokio ginklo žmones.

Kiek tik sugavo iš studentų ir šepetį jau žmonių ant placiaus per mūstyti, vienas suėmė ir uždėję į kalėjimą. Iš viso 4 kovos suimta 1080 žmonių: studentų apie 220, mergaičių mokslan einančių apie 260, o kiti tiep jau visoki žmonės. Niekas dar sėmė keletą garsių profesorų, rasitinkų ir mokytojų vyrų.

Pagal policijos paduotas žinias rado ant vietos užmuštų 9, bet išstikrų jų būvė daugiau; ta pacizą dieną mirė 12 suėstų; iš viso bašiai suėstų buvo 48. Dabargai — szimtas su virsz. Dabartinuose laikuose, tik didžiausiam muszj karės laike tiek te est užmuštų, suėstų ir sumtų.

Vias miestas buvo labai sujudę; apie 2 val. po to stitikiom suėję apie tą vietą arti 50 tuktanczių žmonių; ne policija, bet kazokai ne įstengė išblazskyt minią, nors kazokai kelis syk uvo pradęję raiti vrszum joti, suėstų vel buvo daug. Iki pat vakaro szvėję minios, apsvartydamos, kas čia atsitiko. Viso krautuvės buvo uždarytos.

Nors policija ir labai szveitė lipynes prie cerkvės, bet dar ir vakare buvo matyt kruvini taszakai ant sienų ir grindų; sniegas ant placiaus rausvas paliko.

Visi studentai sutarė nevaizskiot ant lekečių pakol tik nebus iszklausyti jų teikalavimai. Bent dabar girdėt, kad suimtusios paleido; ir nebediršta nė vieno atiduotų į kariuomenę. Naujasis ministris Vanovskis, būvęs kariuomenės ministru, žada daug permainų padaryt kas link studentų tiesų. Stengsis, žinoma, kaip nors nutildyti juos; nes tie sumisimai valdžiai ne eina ant sveikatos. Kiekvienas dora žmogus tokiam atsitikimui prijauc studentams ir papiežia valdžią. Petrapilė Putlovo fabriko darbininkai dagirdę, kad kazokai musza studentus, metė darbą ir 6 tuktanczių jų ejo padėti studentams, bet valdžia pirmiau pajuto, kad tiep bus ir pastatė aplink kelis karveivų pulkus ir darbininkus neisleidė.

Masvoj tiep pat labai daug buvo sumtų ir ten dori žmonės po jų pusė.

Petrapilė tiep pacizą dieną 4 kovos. 38 garsiausieji gudų rasztininkai, kurie buvo tuom laikui mieste, paraszė atszaukiant uštariant už studentus ir papiekiant nezoniszkus valdžios darbus, ta pacizą diena atszaukiamas buvo nusigistas į redakcijos visų laikraszių, kad atspaudintų, žinoma, cenzura ne leido; užtai slaptai atspaudintų už atszaukiant pasklido po visą Maskoliję szimtais tuktanczių.

Keleivis.

Isz Amerikos.

Nori žmonia tiesas susiaurinti.

Nužjimas prezidento McKinley, kaip ir g. lina buvo tikėti, iszaukė reakciją. Tuli kalviai įstatymų, t. v. legislatures, atsliepiu su užmanymais susiaurinti tiesas laisvos spaudos, žodžio ir susirinkimų. Tuom mat jie tikisi jeigu jau ne visiskai iszaukinti čia, tai bent užbėgti tolesniam plėtojimuisi anarchyzo ir socializmo. Virginijos valstija su szaukė konvenciją, ant kurios iszrinktas tapo komitetas sudarymui nekurių permainų valstijos konstitucijoje. Žodžiai „laisvė žodžio“ turi but iszbraukti isz paragrafo: „Guarantee the liberty of the press and freedom of speech“. Kas norės laikyti viešas kalbas, ant to pirma turės iszaukti valdžios daleidimą.

Ar valdžioms pasiseks savo užmazias susiaurinimo žmonių tiesų įvykdyti, nors ant trumpo laiko, galima abejoti. Pasistengimai susiaurinti žmonių laisvę, su kuria jie nuo seniai čia yra susigiję, gali tik pacizai v. l. džiati ant nesusėdus iszeiti. Persekiojimais gi nekaltų žmonių, kad ir anarchystų, kaip antai Chicago kalėjime uždaryti net devyni, drauge su Emma Goldman, — valdžios ne prasalinis isz draugijos suokablių ir pavienį pasiekėsimui ant valdonų gyvas čizų. Kas yra apsispažinęs su anarchystų mokslu, žino, kad anarchystai, o tuomi jau labiau socialistai kovoja ne su ypatoms, bet su įvieszpatavusiomis szigdieinėms sanlygomis, su kapitalistiska draugijos organizacija. Jeigu atsimdama suokabliai ant nužjimo vieno ar kito vieszpantes, tai tame kaltė ne anarchystų ar socialistų doktrina, bet kaltė viso musų dabartinio draugijos surdymo, paremto ant teisybės ir isznuodijimo vienos žmonių luomos per kitą. Luomų nelygybė ir gyvenimo sanlygos gimdo užmušesizus. Be reikalo todėl tie persekiojimais visai ne prasikaltusių žmonių, be reikalo valdžios stengsis susiaurinti žmonių tiesas, atvirų ar slaptų savo prieszų negaus prasvalinti tol, kol ne bus panaikintos prieštasy gimdancios terroristas.

Most vel suareztuotas.

NEW YORK. Žinomas placziui anarchystas Johann Most, kurs buvo paleistas ant parankis isz kalėjimo, tapo antru atveju suareztuotoms miestelyje Corona, L. I. Jis mat laikė čia prakalbat susirinkusiai žmonių miniai, tuo tarpu įseivė į salę policija ir puolė ant Mosto. Susirinkusieji norėjo nedaleisti policijai prisigriebti prie kalbėtojo, bet policistai emė savo lazdoms skaldyti žmonių galvas, tep, kad daugumas kraujuose papludė. Mostas tapo sugautas, drauge su juom ir svetainės savininkas Fricke.

Szelimai priess anarchystus.

SPRING VALLEY, ILL. Pereitę nedėli, nuo pat pietų iki vėlam vakarui, vietiniam parke advokatai, politikieriai ir kunigai susirinkusiai skaitliuoe gal 5000 žmonių miniai laikė perkunaujancias kalbas prieš anarchystus. Žmonės toms prakalboms tapo tiep įsiundyti, kad prisiejo įpaimti-izyti policijai idant surašinti įjurtas minis, kuri pasiergerus jau buvo lyneziuoti visus nušitūrus anarchystus. Redakcija iszeinancio čia anarchystiskų laikraszio „L'Aurore“ sergseti net 20 ginkluotų vyrų, kadangi įsiute žmonės nori net visą redakcijos namą iszgrauti, o pat iszeiti toje su rektorium, kaippigi ir visus darbininkus lyneziuoti. Redaktorius vienok jau visai isz Spring Valley praszėliau.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

PHILADELPHIA, PA. Pereitos subatos vakare tytveikas įsiundyti žmonių užpuolė ant namo žinomo čia socijalisto Millerio, norėdami jį patį ir visą jo szejimę iszgalabinti. Milleriui vos su vargu pasisekė pabėgti isz namų per užkalines daries ir pareiklauti policiją į pagalbą. Per visą naktį minia policistų turėjo namą sergti.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

PHILADELPHIA, PA. Pereitos subatos vakare tytveikas įsiundyti žmonių užpuolė ant namo žinomo čia socijalisto Millerio, norėdami jį patį ir visą jo szejimę iszgalabinti. Milleriui vos su vargu pasisekė pabėgti isz namų per užkalines daries ir pareiklauti policiją į pagalbą. Per visą naktį minia policistų turėjo namą sergti.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

PHILADELPHIA, PA. Pereitos subatos vakare tytveikas įsiundyti žmonių užpuolė ant namo žinomo čia socijalisto Millerio, norėdami jį patį ir visą jo szejimę iszgalabinti. Milleriui vos su vargu pasisekė pabėgti isz namų per užkalines daries ir pareiklauti policiją į pagalbą. Per visą naktį minia policistų turėjo namą sergti.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

CHICAGO. Coliseum atibuvo toks jau susirinkimas su keikmais anarchystų. Padavinėta prie to yvairius projektus kokių budu geriausiai tie neigistingi-piktą praszalinti. Kalbėtojaus buvo valstijos Illinois gubernatorius Yates ir senatorius Mason. Abudu jie reikalavo, idant legislatures užvortiz tiesas, pagal kurias galima butų myria nubausti visus rasztininkus ir kalbančius už žodžio laisvę.

Sala nugarimzo.

Daugeliui yra žinomas pasakojimas apie Atlantidos sausžemę nuskeidusį neva Atlantiskame oceane. Panaszus atsitikimas įvyko dabar ant ežero Superior: mat pereitą savaitę paskėdo čia viena isz „Apostle“ grupos sala, vadinama Steamboat Island. Buvo tai uoluota nedidela, giria apaugusi salaitė ir žvėjams gerai patistama. Tik sztai po audrų, kokios čia visą pereitą savaitę siautė, laivininkai patėmyjo, kad vietoje, kur pirma buvo sala, dabar isz vien telksio ežero vanduo. Priszirę iki tai viskai laivininkai perstirino, kad s. l. pavirszius randasi keliolika mastų po vandenių ir dabar ta vieta liavams yra gana pavojinga. Dabar projektuojama jų pastatyti toje vietoj abintuvą.

Nudure savo pacizą.

MEMORINEE, MICH. Tuls Detroit, turi but moksliuis, keletą sykų grasinę: savo pacizai užmuzimu ir daugelį sykų sėdėjęs kalėjime už muszų joms, uvarnikų rytą p. rėjęs gita: namon pagriebė poli ir subidė savo moterel krutinę ir perpjovė gerkle. Padarę tai nubėgo patsai į policiją, praszandamas apginimo nuo besiejančios psekui jį minios žmonių, kurie patėmyje papildytą biaurį žmogudystę norėjo ant jų pėdų nieksz lyneziuoti.

Nelaimės ant geležinkelio.

BROCKTON, MASS. Expressinis traukis, bėgantis į Brockton, sustusė su atbėgusiu isz priessiznos pusės tvoriniu trukiui. 6 pasidieriai tapo visiskai užmušti ir 25 sunkiai sužeisti, isz kurų keli; trumpa laikų mirė.

DETROIT, MICH. Ant Pere Marquette geležinkelio linijos maszinistas, norėdamas sulaukyti trukių kad neubėgtų ant priessizis stovėz o trukių, umai privėrė lokomotivos ratus, per bėgantį luosai paskutinieje vagonai, smarkiai susidur su apstabyta lokomotiva, subirėjo į szmotus. Trys žmonės liko užmušti ir vienas sunkiai sužeistas.

GRAND RAPIDS, MICH. Ant Grand Rapids ir Indiana geležinkelio linijos pasidierias traukis susimusz su bėganciu isz priessiznos pusės tvoriniu trukiui. Keletas žmonių užmušta ir daugelis sužeista.

Gaisrai.

ATCHINSON, KAN. Isz nedidėmos prieštasy užgimė ugnis ne toli nuo čia gulinciam kaime Effingham. Sudėję visas kaimas. Bledis ugnies padaryta eiekia 500000 dolary.

SPRINGFIELD, ILL. Sudėję čia didelės namas, kuriame buvo parengta moteriskų iszdirbimų paroda. Ugnies padaryta bledis iszmesza 10000 dolary.

TRAVERSE CITY, MICH. Isz ne žinomos prieštasy užgimė čia ugnis vieszių susirinkimui name Kinsleyo ir į trumpą laiką liepszais apėmė dar 6 greta stovincius namus ir kraituves. Bledis padaryta ant 12000 dolary.

Perkunas iszdraske baiznycia.

ESSEX, MD. Pereitą nedėli, vidurdienį, kuomet ant dangaus jokio debesėlio ne buvo, umai trenkė perkūnis ir didelė vokiezių evangelikų baiznycia, iszardydams ją iki pat pamatų. Fanatizski katalikai skambina dabar į visas puses, buk tai šanti Dievo siusta ant atskalų bausmės.

Apvogtos bankos.

NEW RICHMOND, WIS. Nežinomi vagiliai įsilaudę naktį į cizanykszių banką paszavė visus rastus pinigus ir kitokius svarbius dokumentus. Miestelyje randasi įvairiuszių tautų žmonių pribuvusių įsiezskoti čia uždabio prie pradeseimo geležinkelio linijos.

CEGAR RAPIDS, JA. Įsilaudę vietinę Shellaburo banką vagiliai iszmeszė rastus \$2700. Nužūrus tams darbe keturas ypatas policija suareztavo.

Nuskeido garlaivis.

SOULT ST. MARIE, MICH. Taurinis garlaivis „Hudson“ plaukiant isz Duluth į Buffalo per Superior ežerą, nuskeido. Visi laivininkai, kurių buvo 24, prigėrė. Vertė tavorių ant garlaivio siekė 300000 dolary.

Sniegas.

GRAND FORK, N. D. Pirma sykį szimet sniegas apdengz asiaurinės Dakotos laukus. Oma visiskai atszalo, o dar daugumas javų nuo laukų ne nuvalyte. Farmeriai ne labai isz to džiaugiasi, kadangi prasztaus tolius tokiam orui, turz dar bledis panėsti.

Ypatingas sztraikas.

LONG ISLAND CITY, N. Y. Su sztraikavo 300 mokintinių pradinių mokslainių, reikalsudami vienos savnaitės „vakacijų“ isz priessizios užmušimo prezidento McKinley'o.

Explozija.

SHELDON, ILL. Fabrike elektres pagaminimui eksplozavo katilis, prie ko du darbininkai tapo ant vietos užmušti, o trys sunkiai sužeisti.

Audra.

Pereitą savaitę ant ežero Huron siautė didelė audra, kuri sudaužė 9 žvėjų laivus. Daugiau siai jų sudaužė netoli miesto Port Huron, Michigan valstijoje.

Isz darbo lauko.

PITTSBURG, PA. Straikaujanti darbininkai baltosios bledės fabrikuose rengiasi apiešti organizaciją Amalgamated Ass'n, kadangi jie nėra užganėdinti padarytomis deryboms tos organizacijos prezidento Shaffero su fabriko savininkais. Daugumas straikuojanczių sugrįzo jau prie darbo. Visi fabrika, prigulintieje American Sheet Steel kompanijai pradėjo dirbti, iszkairiant tik fabrikus Dresden ir Southern, Ohio val'tjoj, ir Woodo fabriko McKeesport, Pa. Pastarasis vienok tiegi neubėgio tarp paleistas darbas. Tiegi pradėjo dirbti visi fabrikai American Tin Plate kompanijos, apart fabriko Middleton, Ind., Atlanta, Ind. fabriko Cumberlando mieste Johnston ir Great Western — Joliet, Ill. Visi fabrikai National Tube komp., iszkairiant Riverside Works, ties Wheeling, ir Boston Works — McKeesport, Pa.; galiaus visi fabrikai American Steel Hoop kompanijos.

MADISONVILLE KY. Aplinkinėse angliakastynėse užgimė kalnakaszi sztraikas. Ant sztraikių vietos kompanijos priėmė skabus ir apstatė kastynes ginkluotais žmonėmis saugoti jas nuo sztraikuojanczių užpuolimo. Sztraikieriai vienok tiep jau apsiginklavo ir užpuolė sargus prasvalinti, norėdami paskui visus skabus iszvaikyti. Kompanijos, apginimui savo turto, pa-izaukė į pagalbą miliciją.

McKEESPORT, PA. Darbininkai bledės fabrikų po ilgą sztraiką nutarė grįžti prie darbo, nieko gero neįsilaime. Sztraikieriai Woods fabriko, pr klausnanczių prie American Sheet Steel kompanijos, nutarė padaryti tą patį ir sekanči ponedėli pradėti dirbti. Fabrika National Galvanizing Works tiegi bus veik paleisti į darbą, kaip greit tik bus pristatyta į juos neisdirbtos medegos.

NEW ORLEANS, LA. Cizaini susztraikavo apie 2000 darbininkų, dirbančių prie krovimo tavorių ant laivų ir iszkrovimo tokių isz kitur atgabentų. Prie jų prisidėjo dar 800 iszvaiziotų, tiep kad skaitlius sztraikierių siekia į 2800 žmonių. Kompanijos norėjo sztraikiečius užvaduoti szbasais, ir apgynimui jų paszaukė policiją, bet sztraikieriai įstengz iszvaikyti tiep skabus, kaip ir pacizą policiją; sziz psekutinių keletą bašiai sumuszt.

JOLIET, ILL. Sztraikas cizanykszių darbininkų, dirbančių Illinois Steel Co. fabrikuose pasibaigė. Darbininkai ne tik kad nieko nelaimėjo, bet ir jų unija, kaip szaka organizacija „Amalgamated Association“, tapo parymata.

PITTSBURG, PA. Sztraikas darbininkų, dirbančių cizanyksziuose American Tin Plate Co. dirbtuvėse tiesiai toliaus. Perbidinis dirbtuvių S. R. Phillips pasakė darbininkams, kad kompanija jokiu budu neesusitaikins ant darbininkų reikalavimų.

LAWRENCEBURG, IND. Ant Big Four geležinkelio susimusz du bėgantį isz priessiznos pusis traukiai. Isz užmuztų radosi tik vienas psekuryz ir penki pasidierias sužeisti.

So. BETHLEHEM, PA. Cizanyksziuose plieno dirbtuvėse, kuriois sziam laikui stovėjo uždarytos, neubėgio vėl prasidėsi darbas. Darbą gaus į 300 darbininkų.

NORFOLK, VA. Tula didėturczių kompanija rengiasi pastatyti čia darbavietes dibimui laivų. Sako, kad tai bus viena isz didžiausių Amerikoje darbavietczių.

WASHINGTON, IND. Čia užgimė sztraikas darbininkų dirbančių prie Balto ir Ohio geležinkelio linijos.

BOSTON, MASS. Cizanykszių szinkorių unija nutarė reikalauti nuo karcziamų savininkų 8 adyonių darbo laiko, priezgingiau: iszvykti sztraikas.

SOUTH CHICAGO, ILL. Žinoma Illinois Steel kompanija rengiasi pastatyti čia neubėgio naują fabriko, ant ko jau yra paskaita 10 milijonų dolary.

MINONK, ILL. Aplinkinės kastynės ne dirbs, o per tai daug žmonių yra čia be darbo.

JOHN-CRITY, TEN. Sztaise aplinkinėse bus atdarytos naujos anglij kastynės.

Isz Lietuvos dirva.

Isz Philadelphia, Pa.

Pradėję rinkti aukus ant suszelpimo mūv nelaimingų brolių, maskoli zkos valdžios iszsiųgtį į szaltus Sibirio tyrus arbi kasdienų kalėjimuose, Philadelphia lietuviai, atjūsiamai ta musų brolių vargą ir nelaimę, jų suszelpimui paskyrė isz draugyszių lėdų po keletą dolary; prie to prisidėjo ir aukos keletos p. vieinių ypatų. Reikant komitetą rinkimui tokių aukų ant suszelpimo kankintinių, philadelphiečiai savo balsus ir iszreiksztas nuomones pasilutė ant pagarsintamo „Venybe“, bet Vienybės reakcija jų balsus stmetė, teisin-damosi tuom, kad tie balsai atėję per vėlai. Tokiu nepagarsinimu, kad ir vėlu paduotų balsų philadelphiečiai jautėsi nuskrautais, šant ir be jų pritarimo iszrinkti komitetą paskaitė ne legalizacijai. Paskirtas ant kankintinių aukus nutarė neisikubinti siųsti naujai aprinktam komitetui, bet palaukti 16 to S. v. L. A. seimo, ir tam, dėl szventos ramybės, paduoti tą dalyką ant apsvartymo ir nusprendimo. Teisėb, 16-tas seimas philadelphiečių įnezių priėmė ir atidarė kankintinių fon-zų, paskirdamas tam reikalui \$50 isz Susv. lėdų, bet kadangi dvasiazkieje tėveliai, ant kurių Philadelphia lietuviai pirmo tiep labai pasitiko, ant seimo pasirodė pilni intrigų, tad jie emė visi ant jų kreiva akia žiūrėti, ir paskirtą savo aukų neimė dabar kam siųsti. Rodasi vasario mėnesyje syk metų „Tėvynė“ pakuteno philadelphiečių paszones, kad tiep ilgai tiejie savo paskėdę aukų ne prisizuncia, bet philadelphiečiai nudarė visai to ne girdį. Berods ant šio antano draugystės susirinkimo buvo pakeltas klausymas, ar siųsti „Tėvynėi“ aukas ar ne; nutarta vieok tylieti auzis augludaus, kadangi tuo tarpu pacizai Dr. tei ejo pinigai reikalingi. 15 d. ciz. mėnesio sz. Antano draugystė laikė susirinkim, ant kurio an-tru atveju buvo pakeltas klausymas, ką daryti su kankintiniam paskirtais pinigais. Draugystės pirmėdis iszitarė, kad jis nieko apie kankintinius ir aukas nedi-gas, sekretorius gi pridurė, kad tuomi tegul rapnisi „Motinėlis Dr tei“ ir „T. M. Draugystė“, kadangi, girdi, jos ant to yra suorganizautos. Jis vėlyjo paskirtus kankintinių suszelpimui pinig-us pavesti tulam užrubėlyje besimokinančiam klierikiui, isz kurio, girdi, bus geras kunigas, kad geresnis už musų Amerikos kunigus. (Isz kur p. Sekretorius žino, kad ans bus daug geresnis už kitus kunigus? Antas dalykas, musų seminaristai neroka lauj paszelpos nuo visuomenės, jie gauna užtikinai paszelpos isz namų, nuo giminių ir nuo pacizų kunigų. Red.) Galiaus vienas isz sparių atsliepė, kad aukauti jau buvę ir ant Paryžiaus parodos, aukų būvė ne mašai surinkta, o kur tie pinigai eš, kad jokios apie tai rzkundos ne matyti; gal, girdi, iszrinktas Parodos Komitetas savo kieszuieju tuos pinigų pasilikę, taigi ir su kankintinių aukoms gali tiep jau atstikiti. (Jeigu jau toki balsai kyla, tai Parodos Komitetui Amerikoje isztikro vertėtų kuovelkiausai apgarsinti atskaitą isz visų iszeidimų; ligas neiszdavimas rzkundų isz visuomenės suaukautų pinigų gimdo neubėkijimą. Red.) Daugumas vienok atsliepė, kad jeigu jau klierikams aukauti sudėtas pinigus, tai geriau esz niekam neduoti. Tuomi ir užsibaigė rodos. Isz tikro, tiems, kurie vos tik buvo pradėję įgti supratimą apie musų tautiziskus reikalus, panaszus isz didžiausių Amerikoje darbavietczių.

NEW ORLEANS, LA. Cizaini susztraikavo apie 2000 darbininkų, dirbančių prie krovimo tavorių ant laivų ir iszkrovimo tokių isz kitur atgabentų. Prie jų prisidėjo dar 800 iszvaiziotų, tiep kad skaitlius sztraikierių siekia į 2800 žmonių. Kompanijos norėjo sztraikiečius užvaduoti szbasais, ir apgynimui jų paszaukė policiją, bet sztraikieriai įstengz iszvaikyti tiep skabus, kaip ir pacizą policiją; sziz psekutinių keletą bašiai sumuszt.

JOLIET, ILL. Sztraikas cizanykszių darbininkų, dirbančių Illinois Steel Co. fabrikuose pasibaigė. Darbininkai ne tik kad nieko nelaimėjo, bet ir jų unija, kaip szaka organizacija „Amalgamated Association“, tapo parymata.

PITTSBURG, PA. Sztraikas darbininkų, dirbančių cizanyksziuose American Tin Plate Co. dirbtuvėse tiesiai toliaus. Perbidinis dirbtuvių S. R. Phillips pasakė darbininkams, kad kompanija jokiu budu neesusitaikins ant darbininkų reikalavimų.

LAWRENCEBURG, IND. Ant Big Four geležinkelio susimusz du bėgantį isz priessiznos pusis traukiai. Isz užmuztų radosi tik vienas psekuryz ir penki pasidierias sužeisti.

So. BETHLEHEM, PA. Cizanyksziuose plieno dirbtuvėse, kuriois sziam laikui stovėjo uždarytos, neubėgio vėl prasidėsi darbas. Darbą gaus į 300 darbininkų.

NORFOLK, VA. Tula didėturczių kompanija rengiasi pastatyti čia darbavietes dibimui laivų. Sako, kad tai bus viena isz didžiausių Amerikoje darbavietczių.

WASHINGTON, IND. Čia užgimė sztraikas darbininkų dirbančių prie Balto ir Ohio geležinkelio linijos.

NORFOLK, VA. Tula didėturczių kompanija rengiasi pastatyti čia darbavietes dibimui laivų. Sako, kad tai bus viena isz didžiausių Amerikoje darbavietczių.

WASHINGTON, IND. Čia užgimė sztraikas darbininkų dirbančių prie Balto ir Ohio geležinkelio linijos.

WASHINGTON, IND. Čia užgimė sztraikas darbininkų dirbančių prie Balto ir Ohio geležinkelio linijos.

Isz Jersey City, N. J.

Lietuvių bus čia apie 300. Visi turi geras darbus; uždabris v. d. tuziniszaki po \$2—2.50. Yra čia trys pagelbinės lietuvizkos draugystės ir Kuopa Tėvynės Myštojų Dr. tės, bet už tai kitių vos viena gyvuoja, o trys jau bene numirė. Mat cizanyksziams lietuviams rodosi, kad uždirbdami po \$2—2.50 ant dienos ne gali prigulėti į dvi draugystes, o kiti nė viena neįstengia užsi-mokėti, pėdės su pėde negali su-durti, nes visi uždėbiti pinigai patenka karcziamninkams, kitų gi pinigai tenka bobeloms. Už tai toki ne eky darbo arba susigę neturi pinigų nė už b. arda užsi-mokėti, o num rus, reikia ant palaidojimo kolektp padaryti.

Skaitnenczių laikraszius ir knygas yra labai mažai. Skaitnenczių kiti laiko už szilpuptarnius ir bedievis, suvadinanti dievuociuzi; tokių stabus bijosi jėti, kiti lekia į Elizabetę ir ekundėsi kunigui (ką tas kenkia? Tegul sau skundžiai, jeigu mēgsa skųsti — o kunigas, jeigu mēgsta denunciacijų klausyti. Iszmin-tingas žmogus denuncijantas lauk-kan iszmetę ir akundai isznyktų, ne iszminintingų nėra ką pasy-ti. Rd.) o patys suvęz pustu-ko kankintinių, philadelphiečiai savo balsus ir iszreiksztas nuomones pasilutė ant pagarsintamo „Venybe“, bet Vienybės reakcija jų balsus stmetė, teisin-damosi tuom, kad tie balsai atėję per vėlai. Tokiu nepagarsinimu, kad ir vėlu paduotų balsų philadelphiečiai jautėsi nuskrautais, šant ir be jų pritarimo iszrinkti komitetą paskaitė ne legalizacijai. Paskirtas ant kankintinių aukus nutarė neisikubinti siųsti naujai aprinktam komitetui, bet palaukti 16 to S. v. L. A. seimo, ir tam, dėl szventos ramybės, paduoti tą dalyką ant apsvartymo ir nusprendimo. Teisėb, 16-tas seimas philadelphiečių įnezių priėmė ir atidarė kankintinių fon-zų, paskirdamas tam reikalui \$50 isz Susv. lėdų, bet kadangi dvasiazkieje tėveliai, ant kurių Philadelphia lietuviai pirmo tiep labai pasitiko, ant seimo pasirodė pilni intrigų, tad jie emė visi ant jų kreiva akia žiūrėti, ir paskirtą savo aukų neimė dabar kam siųsti. Rodasi vasario mėnesyje syk metų „Tėvynė“ pakuteno philadelphiečių paszones, kad tiep ilgai tiejie savo paskėdę aukų ne prisizuncia, bet philadelphiečiai nudarė visai to ne girdį. Berods ant šio antano draugystės susirinkimo buvo pakeltas klausymas, ar siųsti „Tėvynėi“ aukas ar ne; nutarta vieok tylieti auzis augludaus, kadangi tuo tarpu pacizai Dr. tei ejo pinigai reikalingi. 15 d. ciz. mėnesio sz. Antano draugystė laikė susirinkim, ant kurio an-tru atveju buvo pakeltas klausymas, ką daryti su kankintiniam paskirtais pinigais. Draugystės pirmėdis iszitarė, kad jis nieko apie kankintinius ir aukas nedi-gas, sekretorius gi pridurė, kad tuomi tegul rapnisi „Motinėlis Dr

(Tolians bus.

